

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KOMÜNİST

KÖZ

AYLIKKOMÜNİSTGAZETE FİYATI: 2 TL (KDV DAHİL) EKİM 2021 SAYI: 30 (127) www.kozgazetesi.org

Allende:

Kendi Silahıyla Teslim Alınan Bir Sosyalist

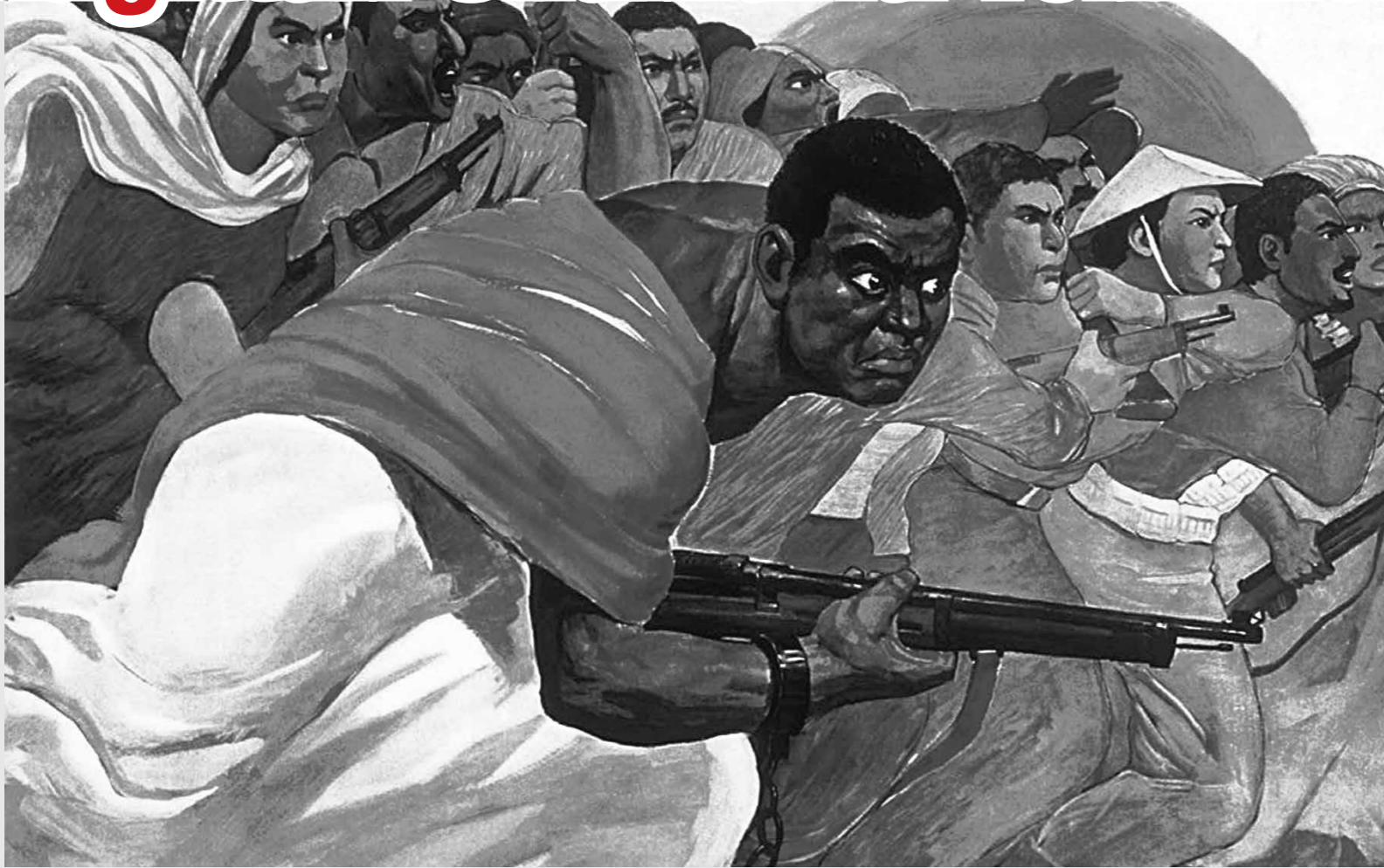
Şili'de 1973 yılında "Sosyalist Allende"nin öldürülmesiyle sonuçlanan darbe, Türkiye'de genellikle 12 Eylül ile paralellik kurmak, ABD emperyalizminin kanlı müdahalelerini eleştirmek ya da reformizmin çıkmaz sokak olduğunu göstermek için anlatılır. Oysa Allende'nin yükseliş ve çöküşünü önleyemeyen, devrimci bir alternatif yaratamayıp devrim fırsatlarını kaçıran Şilili devrimcilerin politik zaaflarının altını çizmek komünistler açısından Şili deneyiminin asıl öğretici yanındır.

s.8

Can Çekişen Emperyalizm Kağıttan Kaplandır

Kağıttan Silahlarla Yenilmez

Komünist Enternasyonal'i tasfiye Kedenler emperyalistleri tek bir kutup olarak sundu. Maktatları savaşa karşı sınıf savaşı tespitini, savaşa karşı barış şiarıyla değiştirmenin kılıfını hazırlamaktı. Takipçileri bugün de küreselleşmeden, Amerikan imparatorluğundan, söz ediyor. Oysa emperyalizm çağı hâlâ güncel. Yeniden paylaşım kavgası sürüyor.

Mao Zedung emperyalizmin kağıttan kaplan olduğunu söylerken haklıydı elbette. ABD'nin Irak'taki, Suriye'deki, Afganistan'daki hüsrani bu saptamayı doğruluyor. ABD'nin gerileyişi Türkiye'deki tüm Amerikancılardan operasyonel kapasitesini zayıflatıyor. 12 Eylül rejiminin krizi bu nedenle de derinleşiyor.

Emperyalizm yüz küsur yıldır can çekiyor. Ama emperyalizm yıkılmadıkça yıkılmayacak. Üstelik Komünist Enternasyonal tasfiye edildiğinden beri komünistler silahsızdır. Kağıttan kaplanı kağıttan silahlarla alt etmek mümkün değildir. Devrimci bir enternasyonal yaratma görevini soyut bulanların bu tabloyu değiştirmesi mümkün değildir.

Pankartsız, Bayraksız 1 Eylül Basın Açıklaması

Emek ve Demokrasi Güçleri'nin İzmir Gündoğdu Meydanı'nda 1 Eylül Dünya Barış günü nedeniyle düzenlediği basın açıklamasına katıldık

s.3

Maltepe Emek ve Demokrasi Güçleri'nin Düzenlediği Forum

KÖZ olarak Maltepe Emek ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla Beşçeşmeler Meydanı'nda panel-forum örgütlenmesinde sorumluluk aldık.

s.5

Komünistlerin Birliği Partileşme Stratejisi Söyleşisi

4 Eylül günü komünistlerin birliği partileşme stratejisi hakkında söyleşi düzenledik.

s.4

KÖZ'ün Sözü

ABD'yi Türkiye'de Başarısız Kılan Koşullar Komünistlerin Birliği Çağrısını Güncel Kılıyor

Sol akımlar ABD emperyalizminin Türkiye'yi arka bahçesi olarak teslim almak için 12 Eylül'ü tertiplediğine dair ezberleri tekrarladursun, 12 Eylül sonrası tasfiyeci dalgaya girmeye hazır olan örgütler Kürt bahanı ile karşılaştı. Emperyalistler arasındaki paylaşım kavgasının Ortadoğu'da keskinleştiği bir dönemde ABD'nin birbiri ardına attığı adımlarsa Türkiye'yi ABD'den iyice uzaklaştırdı. ABD 12 Eylül ve sonrasında devrimci dinamikleri ortadan kaldırmak şöyle dursun Türkiye'yi tümüyle bir devrimci durumun içine itti. Bu bakımdan ABD'nin Türkiye'deki 12 Eylül başarısızlığının nedenleri aynı zamanda "Bütün ülkelerin komünistleri birleşin" çağrısıyla dünya çapında bir komünist parti kurma girişiminin dünyanın bir başka yerinde değil de Türkiye'de çıkmasının nedenleridir.

s.10

11 Eylül'ün Yirminci Yılında Emperyalizmin Krizi

Emperyalist çıkarların korunması dünyanın dört bir yanında kol gezen devrimci durumu daha da derinleştirmeden ve bu nesnel gerçeklikte çıkış yolu arayanlara silah vermeden mümkün değildir. Başka bir deyişle emperyalistlerin mecbur olduğu savaş paradoksal şekilde proleter devriminin nesnel koşullarını da ulusal kurtuluş mücadelelerinin proleter devrimci çözümlerinin de önünü açmaktadır. Emperyalizm çağının aynı zamanda ulusal kurtuluş mücadeleleri ve proleter devrimler çağı olması da buradan ileri gelmektedir. Emperyalizmin yeniden paylaşım kavgası anti emperyalist mücadeleyi de beslemektedir. Emperyalizmin içinde olduğu güncel kriz bu nedenledir. Emperyalizmin krizinden proletaryanın ve ezilen ulusların mücadelesi yolunda istifade edebilmek için acil ihtiyaç komünist enternasyonalini inşa edebilmektir.

s.8

11 Eylül Hakkında KÖZ Neler Söylemişti?

11 Eylül saldırılarının ve 11 Eylül'ün ikinci yıldönümünde başlayan Irak Savaşı'nın ardından yaşanan gelişmeler emperyalistler arasındaki paylaşım mücadelesinin yansımaları olarak değil emperyalizmle dünya halkları arasındaki bir mücadelenin parçaları olarak değerlendiriliyordu. Sol akımların neredeyse tamamı bir yandan Alman ve Fransız emperyalizmlerinin dümen suyundaki "barış hareket"lerini destekliyor, diğer yandan da Kürt katili Baas subayların yürüttüğü direnişi "Irak halkı'nın bağımsızlık mücadelesi" olarak selamlıyordu.

s.6

Okur/Yazar Mektupları

Boğaziçi Dayanışması ile BÜLGBTİ+ Kulübü'nün pikniğine katıldık

Boğaziçi'den KÖZ okurları olarak Boğaziçi Dayanışması ile BÜLGBTİ+ kulübünün 2 Ağustos'ta ortak olarak gerçekleştirdiği son gelişmeleri değerlendirmek üzere düzenlenen meclisleşme gündemli pikniğe katıldık. KÖZ tarafından yayınlanan broşür, kitaplar, dergi ve gazeteleri satmak ve KÖZ'ün sözünü aktarmak üzere Güney Meydan'da bir stant kurduk.

Pikniğe katılan öğrencilere KÖZ'ün Boğaziçi özel bildirisini dağıtıp Boğaziçi'deki kayyım sorununun ne belediyelere atanmış diğer kayyımlardan ne de demokrasi sorunundan bağımsız olmadığını, demokrasi sorununun ise ancak devrimle çözüme kavuşturulabileceğini anlattık. Bu noktada Türkiye'de bu devrimci perspektifin öncülüğünü üstlenecek devrimci partinin eksikliğinden bahsettik. Bugün Boğaziçi Dayanışması'nın takıldığı engeller ve "üniversiteli siyaset" sınırları içinde sıkıştığı siyasi belirsizliğin devrimci parti eksikliğinden azade bir durum olmadığını, ancak devrimci bir parti ile "üniversitede siyaset" anlayışının hakim kılınabileceğini ve devrimci siyasetin üniversitelere taşınabileceğini vurguladık. Yanı sıra pikniğe katılan öğrencileri 7 Ağustos'ta gerçekleşecek Kürdistan Özgürlük Partisi (PAK) ve KÖZ'ün konuşmacı olduğu "Rojava Devrimi'nden Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu'na" başlıklı panelimize de davet ettik.

Boğaziçi Üniversitesinden KÖZ Okurları

Kartal ve Maltepe'de gazete satışı

Siyasal faaliyet yürüttüğümüz alanlardan olan Kartal ve Maltepe'de 12 Eylül Pazar günü gazetemizin toplu dağıtımını gerçekleştirdik. Gazete satışı vesilesiyle temasımız olan emekçilerle sohbet etme olanağımız oldu.

Gerçekleştirdiğimiz sohbetlerde ağırlıklı olarak gazetenin "Mağdur edebiyatından beslenen liberal kuşatmaya teslim olmayacağız" manşeti üzerinde durduk. Aslında son zamanlarda gerçekleştirilmiş olan bu saldırıların Kürtlere yönelik olmadığını, HDP'nin siyasi çizgisine yönelik olduğunu ve HDP'nin gücünden ve potansiyelinden kaynaklandığını söyledik. Ancak HDP'nin bu saldırıları genel olarak Kürtlere karşı ırkçı saldırılar olarak nitelediğini ve gerekli siyasi sorumluluğu olmadığını belirttik. HDP'nin bağımsız bir siyasi hat belirlemesi, bu hattın ana eksinden demokratik anayasa talebinin bulunması ve bu talep etrafında bir araya gelenlerle mücadele yürütmesi gerektiğini ve varlığının da bu doğrultuda mümkün olabileceğini dile getirdik.

AKP'nin saldırıya devam edeceği kesimin HDP'liler olduğu açıktır. Öne çıkarılması gereken nokta ise HDP'nin mağduriyeti değil, gücü ve potansiyeli olmalıdır. Bulduğumuz alanlarda da bu noktaların öne çıkarılması bilinciyle gazete satışımızı gerçekleştirdik.

Anadolu Yakası'ndan Komünistler

İrkçı saldırı mağduru değil Demokrasi mücadelesinin öncü savaşçısı

Geçtiğimiz haftalarda, 1 Mayıs Mahallesi ve Tuzla'da, "Devrim Diyenler Önce Parti İhtiyacından Söz Etmeli, Devrim için Devrimci Parti" manşetli Temmuz ayı gazetemizin dağıtımını gerçekleştirdik. Gazete dağıtımını yaparken aynı zamanda siyasal gündemlerimizi taşımaya ve iki haftada bir gerçekleşen merkezi söyleşiler hakkında sohbet etmeyi amaçladık.

Ziyaretleri gerçekleştirirken, konuştuğumuz kişileri hem 7 Haziran Cumartesi günü gerçekleştirmiş olduğumuz "Rojava'dan Kuzey Suriye Demokratik Federasyonuna" başlıklı panele davet ettik hem de panelin içeriğini de uygun olarak hazırladığımız broşürü dağıttık.

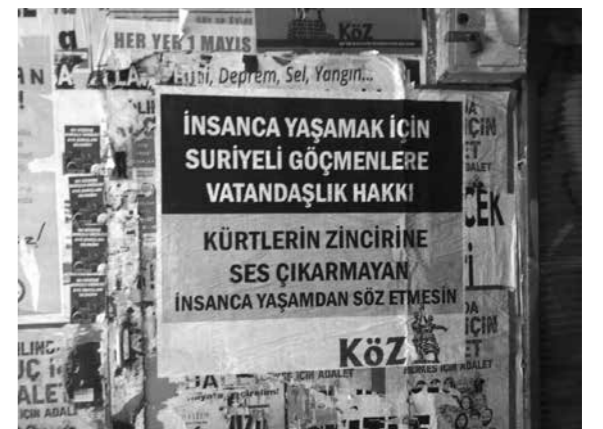
Yapılan ziyaretlerde, öne çıkardığımız noktalar, içerisinde bulunduğumuz süreçte, solun, sınıf mücadelesinde savrulup durduğunun açık olduğudur. HDP'ye yönelik saldırılarla başlayan son süreçte bu tablonun değiştirilmesini tek ve yegâne yolunun da "devrim için devrimci parti" şiarında olacağıdır.

Gerçekleşecek olan söyleşinin çağrısını yaparken KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak özerklik ilanından itibaren Rojava'yı 21. yüzyılın ilk devrimi olarak selamladığımızı vurguladık. Bu bakımdan da bugün Rojava'ya devrim demenin neden önemli olduğunu, Rojava Devrimi ve Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu'na giden sürecin aslında neler ifade ettiğini, hem broşür içeriğinde hem de gazete sohbetlerinde aktarmış olduk.

Komünist Enternasyonal'in ilk dört kongresinin devrimci çizgisini yükseltmenin öneminin bilinciyle bulunduğumuz alanlarda bunları öne çıkartmaya devam edeceğiz.

Anadolu Yakası'ndan Komünistler

İrkçı saldırı mağduru değil demokrasi Mücadelesinin öncü savaşçısı

KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak Kadıköy'de ozalit çalışması yaptık. Gerek HDP'ye gerekse Suriyeli göçmenlere yönelik saldırıların gerçekleştiği bir iklimde mağdur edebiyatına sığınmak yerine ezilenlerin demokrasi savaşının bir parçası olarak ayağa kalkması gerektiğini gazetesine taşıyan ve gündemine alan yegane akım KÖZ oldu. Bu çerçevede Kadıköy'de gerçekleştirdiğimiz ozalit çalışmasının içeriği şu şekildeydi:

"İNSANCA YAŞAMAK İÇİN SURIYELİ GÖÇMENLERE VATANDAŞLIK HAKKI

KÜRTLERİN ZİNCİRİNE SES ÇIKARMAYAN İNSANCA YAŞAMDAN SÖZ ETMESİN

HDP'YE YÖNELİK SALDIRILARI PÜSKÜRT-

MEK İÇİN DEMOKRASI MÜCADELESİNİ GERİCİ İTTİFAKLARDAN BAĞIMSIZ YÜKSELT

Bugün ne Cumhuriyet'in yapmayı bece-rebileceği ne de Millet İttifakı'nın arkasında durabileceği yegane önemli talep demokratik anayasa talebidir. Saldırıların karşısında HDP'yi savunacak yegane yöntem demokratik anayasa talebini savunmak ve demokratik anayasa talebinde onlarla birleşecek diğer siyasi güçlerle beraber ortak ve bağımsız bir tutum almaktır. HDP'nin sık sık tekrarladığı "demokratik yaşamı hep birlikte savunma" ancak bağımsız bir siyaset benimseyerek ve bu bağımsız siyasetin takipçisi olanlarla ortak hareket ederek olur.

Kadıköy'den Komünistler

1 Mayıs Mahallesi'nde ozalit çalışması

KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak çalışma yürüttüğümüz alanlardan biri olan 1 Mayıs Mahallesi'nde, "İrkçı Saldırıların Mağduriyetini Değil, Bağımsız Siyasal Mücadeleyi Yükselt; Mülteci Değil, Sınıfın Bir Parçası, Tüm Göçmenlere Vatandaşlık Hakkı" şiarlı ozalitlerimizi astık.

Son zamanda gerçekleştirilen saldırılar karşısında HDP'nin savunulmasının ana halkası demokratik anayasa talebini yükseltmek ve bağımsız bir tutum almaktır. Bizler bulunduğumuz süreçte bu şiarları dile getireceğiz.

Anadolu Yakası'ndan Komünistler

KOMÜNİST KÖZ YEREL SÜRELİ AYLIK SİYASİ GAZETE

SAHİBİ ve SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ŞÜKRÜ DEMİR

YÖNETİM YERİ: OSMANAĞA MAHALLESİ LEYLA SOKAK ELİF

İŞHANI KAT 2 DAİRE: 5 KADIKÖY -İSTANBUL

E-POSTA: kozonline@gmail.com

WEB ADRESİ: www.kozgazetesi.org

BASILDIĞI YER: ÖZDEMİR MATBAASI MALTEPE MAHALLESİ

GÜMÜŞSUYU CADDESİ ODIN SANAYİ SİTESİ NO: 28/245 ZEYTİNBURNU-

İSTANBUL

TEL: 0212 577 54 92

Pankartsız, bayraksız 1 Eylül basın açıklaması

Emek ve Demokrasi Güçleri'nin İzmir Gündoğdu Meydanı'nda 1 Eylül Dünya Barış günü nedeniyle düzenlediği basın açıklamasına katıldık. Yaklaşık 250-300 kişinin yer aldığı etkinlikte, HDP milletvekilleri Gülistan Kılıç Koçyigit ve Murat Çepni de vardı. Basın açıklamasını düzenleyen platformun, katılımcıların "barışın öne çık-

ması" bahanesi ile bayrak ve örgüt pankartı getirmesini istememesi nedeniyle etkinlikte bayrak ve pankartlar yerine karton dövizlerle dile getirilen çoğu reformist barış talepleri içeren dövizler taşındı. Etkinlikte "Savaşa Hayır, Barış Hemen Şimdi; Savaşa Karşı Barışa Ses Ver; Yaşasın Halkların Kardeşliği; Gün Gelecek Devran Dönecek

AKP Halka Hesap Verecek; Faşizme Karşı Omuz Omuza" sloganları atıldı.

Praksis müzik grubunun birkaç şarkı seslendirmesinin ardından yapılan basın açıklamasında Türkiye'ye Suriye ve Afganistan'dan gelmek zorunda kalan mültecilerin durumu söz konusu edilerek hükümetin kolayca mültecileri içeri alıyor olması ve bununla birlikte Batı ülkelerinin mülteci kabul etmemesi ve Erdoğan'ın "ülkeyi göçmen deposu"na çevirmesi eleştirilirken, bu "insanlık dramı"na yaşayan tüm mültecilere insanca yaşam hakkı talep edildi. Söz konusu "insanca yaşam hakkı" talebinin mültecilere yönelik "göçmen deposu" aşılmasının ardından gelmesi ve mültecilerin yaşadığı zorluklara ilişkin hemen hemen hiçbir toplumsal çözüm önerisi içermemesi bu konuya – reformistlerin sık sık yapageldiği gibi – günü kurtarmak için değinildiğinin kanıtı niteliğindedir. Açıklamada ayrıca Taliban'ı meşru kabul eden hükümetin HDP'ye yönelik düşmanca tavrı ve Kürt halkının iradesinin yok sayılması ve emekçilere "yüzde beş zam" verilirken silahlanmaya çok fazla kaynak ayrılması da eleştirildi. Açıklamanın sonunda "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisine imza attığı için 2016 yılında 1 Eylül'de bir KHK ile ihraç edilen Barış Akademisyenleri selamlandı.

İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri'ni belirleyen reformist-parlamentarist akımların yine refor-

mist hâkim söylemler dışında devrimci görüşlerin ifade edilmesine tek tip dövizler ve tek pankartla katılım şartı koyarak ket vurmaya çalıştığı eylemde Köz'ün arkasında duran komünistler olarak gazetemizin "Mağdur Edebiyatından Doğan Liberal Kuşatmaya Teslim Olmayacağız!" manşetini taşıyan sayısının satışını gerçekleştirdik, gazetemiz ilgi gördü, alanda iletişime geçtiğimiz/gazete sattığımız kişilerle mevcut etkinliğin muhtevasını eleştiren konuşmalar gerçekleştirdik. Kapitalizm yıkılmadan dünyaya barış gelmeyeceğini bilen komünistler olarak kof bir barışseverliğe karşı sınıf savaşını yükseltmenin gerekliliğini ve ezilen ulusların egemen uluslara karşı verdikleri savaşın haklılığını savunmaya devam edeceğiz.

Özgürlük Savaşın İşçilerle Gelecek!

İzmir'den Komünistler

Dev-Tekstil Genel Kurulu İzmir'de gerçekleştirildi

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) 4. Olağan Genel Kurulu 29 Ağustos Pazar günü Karşıyaka Çarşı Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. 2019-2021 yılları arasında yürütülen faaliyetlerin değerlendirildiği ve faaliyet raporunun okunduğu genel kurulda son iki yılda pandemi koşullarının genel olarak işçi sınıfı ve özel olarak tekstil işçileri üzerinde yarattığı basınç üzerine görüşler ifade edildi. Yapılan bir dizi tüzük değişikliği önerileri arasında yer alan sendikanın merkezinin İstanbul'dan İzmir'e taşınması konusundaki önerge kabul edildi.

III. dönem Yönetim Kurulu adına söz alan Fatma Alökmen genel kuruldaki konuşmasında şunları vurguladı:

"AKP iktidarı tarafından izlenen politikalarla toplum birbirine kutuplaştırıldı, halklara düşmanlık artırıldı, kadınların hakları daha da gasp edildi. Servet ve sefalet arasında, sermaye ve emek arasındaki uçurum derinleşti. İşçi sınıfı bu denli ağır bir yıkımı yaşıyor, işçi hareketi oldukça geri bir seyir izlemeye devam ediyor. Parçalı ve dağınık yapı aşılamadığı için, tek tek ortaya çıkan mücadele dinamikleri ya yenilgiye uğruyor ya da kısmi kazanımlarla geri çekiliyor. İşçiler ölüm ile burun buruna çalışırken, sendika yönetimlerinin çoğunluğu burunlarını sırca köşklarinin dışına bile çıkarmadılar. İşçi sınıfının mücadelesinin

önünün açılması için işbirlikçi-icazetçi sendikal anlayış mutlaka aşılmalı, sınıf hareketinin içinden sökülüp atılmak zorundadır" dedi.

Genel kurula katılan farklı akım, örgütlenme, sendika ve sektörlerden işçi ve katılımcıların yanı sıra muhtelif işyeri direnişlerinden işçiler de genel kurulda kürsüyü kullandı. DİP, TÖP, BDSP temsilcilerinin ilk kısmında kürsüde söz alarak genel kurulu selamladıkları konuşmalarında bürokratik sendikal yapıların dışındaki işçi örgütlenme girişimlerinin kıymetli olduğu ve bu girişimlerle dayanışma içerisinde oldukları vurgulandı.

KÖZ Gazetesi'ni temsilen bizler de söz alarak genel kurulda şunları ifade ettik:

"Türkiye'de işçi sınıfının mücadelesinin zayıfladığını, gerilediğini iddia edenler ilk bakışta doğru bir şeye temas ediyor gibi gözükseler de yanılıyorlar. Herkesin sınıf mücadelesinin temposunun zayıfladığını düşündüğü bir dönemde 2015 yılında pek çok kentte sendikal bürokrasiye karşı neredeyse bir kalkışma hüviyeti kazanan metal işçilerinin eylemi gerçekleşti. Hiç beklenmedik bir anda 3. Havalimanı işçileri çok basit insani taleplerle iş bırakmalarında karşılarında tabur tabur jandarmayı buldular. Aralarında en az koordinasyon olduğu ve en örgütsüz olduğu düşünülen kundura işçileri parça başı fiyatları yükseltmek için pek çok kentte son derece koordine

eylemler düzenlemeyi başardılar. Son dönemde maden işçilerinin eylemleri ve Türkiye'nin muhtelif kentlerindeki irili ufaklı işçi eylem ve direnişleri bize eksikliğini hissettirdiğimiz şeyin işçi sınıfında bir hareketlilik olmadığını gösterdi. En ufak sendikal hakkın, en ufak demokratik hakkın kullanılmasının önüne hükümetin, Cumhurbaşkanlığı'nın, AKP-MHP iktidar blokunun dikildiği koşullarda asıl eksikliğini hissettirdiğimiz şey tüm bu sosyal veya sınıfsal hareketleri kendi sorunlarını çözmek için iktidarın karşısına dikecek devrimci siyasal bir önderlik idi. Daha iyi sendikalara, işçi

örgütlerine, dayanışma kurumlarına ihtiyaç duyduğumuz muhakkak ama esas yakıcılaşan ihtiyaç rejim krizi yaşanan koşullarda bu krizi emekçiler lehine bozacak devrimci siyasal bir önderlik."

Serbest kürsünün ardından seçime geçilerek yeni dönem yönetim kurulu seçildi.

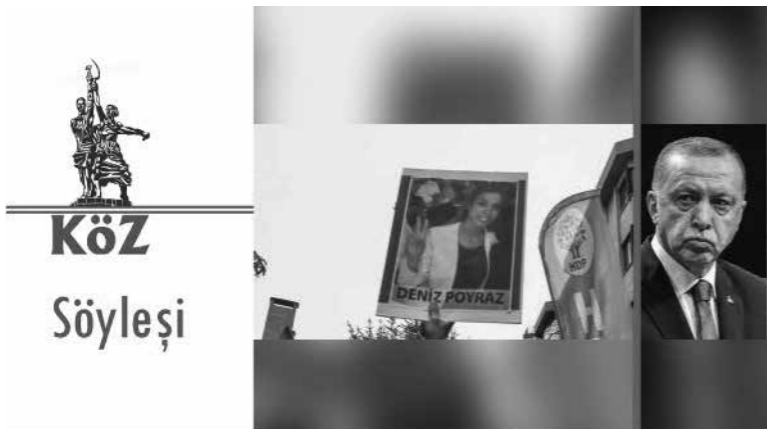
Tek Bir İşçi Sigortasız, Tek Bir İş Yeri Sendikası Kalmasın!

Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!

Özgürlük Savaşın İşçilerle Gelecek!

İzmir'den Komünistler

HDP'nin bağımsız bir siyaset izlememesi, düşmanlarını güçlendiriyor

Mafya İlişkileri, Devlet Suikastler

28 Haziran'da İzmir'de gerçekleştirdiğimiz 14 kişinin katıldığı "mafya ilişkileri, devlet ve suikastler" konulu söyleşide HDP'ye yönelik saldırılar, bu bağlamda Deniz Poyraz'ın katli, Sedat Peker'in konumu ve devlet erkinin durumunu konuştuk. Söyleşide sunum

yapan yoldaş Deniz Poyraz'ın katledilmesine verilen halk tepkisinin önemli ve anlamlı olduğunu belirterek asıl üzerinde düşünülmesi gerekenin bu cinayetin kimin işine yaradığı olduğunu vurguladı. Bu cinayetin ne AKP ne de MHP'nin elini güçlendirmeyeceğini belirten yoldaş, aynı sorunun Sedat Peker adlı mafya eskisinin durumu için de sorulması gerektiğini, Sedat Peker'in açıklamalarının Millet ittifakının izlediği siyasete uygun olduğunu ifade etti.

Hakkında kapatma davası açılmış ve sürekli iktidarın saldırıları ve baskısı altındaki HDP'nin bu duruma karşı duracak ve dengeleri bozacak güce sahip olmasına rağmen bu gücü uygulamaya sokmamasının da Millet ittifakı'nın işine geldiğini belirten yoldaş, DİSK'in kapatılması için 1970'te açılan kapatma davasına verilen kitlesel tepkinin yol açtığı 16-17 Haziran İsyanı'nın söz konusu kapatılmayı engellediğine, benzer bir şekilde başlatılan başkaldırı ile Kobane'nin düşmesinin engellendiğine, bu bağlamda HDP'nin sürekli sokaktan uzak kalmasının onun Amerikancı Millet ittifakı ile geliştirdiği ortaklık stratejisine hizmet ettiğine dikkat çekti. Millet İttifakı'nın sokaktan kaçınarak AKP'yi 2023 seçimlerinde yenne bahanesini öne sürdüğünü belirten yoldaş, bu durumun ise Türkiye'de en büyük devrimci kitleye sahip olmakla birlikte Millet İttifakı'ndan bağımsız bir siyaset belirlemek istemeyen HDP'nin ataletinin temel nedeni olduğunu, bu yüzden HDP'nin başta AKP

olmak üzere düşmanlarının elini güçlendirdiğini vurguladı.

Sunumun ardından söz alan bir işçi arkadaş Tunç Soyer'in Deniz Poyraz cinayeti hakkında yaptığı 'bu hepimize bir saldırdır' açıklamasının doğru olmadığını, asıl saldırılan kesimin HDP'li Kürtler olduğunu, bunun ise HDP yönetimi tarafından görmezden geldiğini belirtti. Söz alan bir başka arkadaş da reformist solun Filistin söz konusu olunca mangalda kül bırakmadığını, fakat aynı şekilde işgal altında olan ve halkı ezilen Kürdistan söz konusu olunca suspus olduğunun altını çizerek, HDP'nin bu duruma fiilî olarak karşı durması gerektiğini, diğer türlü kitle desteğini riske atacağını belirtti. Söz alan yoldaş, HDP'nin parlamentarist bir parti olduğunu, devrimci bir parti olmadığını ve doğal olarak parlamentocu bir çizgi takip ettiğini, ne var ki bu durumun HDP'nin bağımsız bir siyaset izlemesinin önünde engel olmadığını, HDP'nin daha güçlü ve halkı ile daha iç içe bir siyaset izlemesinin onu ve mücadelesini büyüteceğini, bunun için de temel koşulun Millet İttifakı'ndan koparak bağımsız bir siyaset izlemek olduğunu dile getirdi.

Yaşasın Komünistlerin Birliği!

İzmir'den Komünistler

11 Eylül hakkında KÖZ neler söylemişti?

Bugüne kadar sınıf işbirliğini savunan akımlardan hiçbiri bu tutumunu açık seçik adını koyarak sahiplenmedi. Burjuvazinin yahut emperyalistlerin peşine takılanlar ve bu kesimlerin arkasında sürüklenenler "Biz karşı-devrimci güçlerle ittifak yapmayı savunuyoruz" demezler. Onlar kendi tutumlarını gerekçelendirmek için ya burjuva muhalefet hareketlerine "taşıdığı potansiyeller nedeniyle" övgüler düzüp "devrimci imkânlar"-dan söz ederler yahut işçi sınıfının "kazanımlarına sahip çıkmak gerektiğini" savunurlar. Emperyalistler arası çelişkilerin keskinleştiği tarihsel kırılma noktalarında bu kesimler taraflardan birinin kuyruğuna daha sıkı yapıştıkları için tutumlarını daha belirgin ifade etmek zorunda kalırlar. 11 Eylül 2001'de Amerika'daki intihar saldırıları böyle bir kırılma noktasına işaret ediyordu. 11 Eylül'ün peşi sıra Amerika Afganistan'ı bombalamaya başladı sonra Irak'ı işgal etti. Bu sırada dünya tarihinin belki de en kitlesel "savaş karşıtı" miting-

leri gerçekleşti. 11 Eylül'ün emperyalistler arası mücadelede yeni bir aşamanın habercisi olduğunu anlayabilmek için onu kendi başına değil tüm bu gelişmelerle birlikte ele almak gerekir. Böyle yapıldığında devrimci, yani sınıf savaşını savunan akımlar arasındaki farkları da daha belirgin bir şekilde teşhis etmek mümkün olur.

Aşağıda kimi parçalarını yayınladığımız iki yazı bu karşıtlığı sergileyen iki örnek. Yazılardan birincisi 2001 yılında 11 Eylül saldırılarından birkaç hafta sonra yayımlandı. Diğeri ise Irak Savaşı'nın başladığı 2003'te 11 Eylül'ün ikinci yıl dönümünde yayımlandı. O dönem tüm bu gelişmeler emperyalistler arasındaki paylaşım mücadelesinin yansımaları olarak değil emperyalizmle dünya halkları arasındaki bir mücadelenin parçaları olarak değerlendiriliyordu. Tam da bu nedenle sol akımların neredeyse tamamı bir yan-

dan Alman ve Fransız emperyalizmlerinin dümen suyundaki "barış hareket"lerini destekliyor, diğer yandan da Kürt katili Baasçı subayların yürüttüğü direnişi "Irak halkı'nın bağımsızlık mücadelesi" olarak selamlıyordu.

Alıntıladığımız yazılarımız ise, bugün olduğu gibi o zaman da, emperyalistler arasındaki paylaşım mücadelesine dikkat çekmiş, emperyalizmin uzantısı burjuva akımlara övgüler düzen tutumun karşısında yer almıştı. "Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" sloganının arkasına saklanarak burjuva akımlardan çözüm bekleyenlerin karşısında yer alan KÖZ eskiyle yeni arasındaki en önemli farkın bugün Komünist Enternasyonal gibi bir dünya devrim partisinin bulunmayışı olduğunun altını çiziyordu. Soyut devrimci imkânlardan söz etmek yerine komünistlerin önünde duran somut örgütsel göreve işaret ediyordu. Hiçbir şeyin eskisi gibi olmaması için, eskisi gibi bir komünist

dünya partisi inşa etmek hatta bu partiyi aşmak gerekliydi.

KÖZ'ün dışında yirmi yıl önce yazdığı yazıları düzenli olarak yayımlayan bir siyasi akım bulunmuyor. Bu durum elbette diğer akımların teknik imkânsızlıklarıyla ya da KÖZ'ün aksine yüzlerini geleceğe dönmüş olmalarıyla değil tasfiyecî rüzgârların etkisiyle farklı emperyalist-burjuva kamplar aralarında savrulmalarıyla ilgili. Birkaç senede bir beyaz sayfalar açan, emperyalist-burjuva akımlarda önce "devrimci potansiyeller" keşfedip sonra hüsrana uğrayan akımlar elbette geçmişte yaptığı değerlendirmeleri kendi kadrolarıyla yahut sol kamuoyu ile paylaşmayı tercih etmeyeceklerdir. Okuyacağımız iki yazı ise yirmi yılı aşkın bir süredir aynı somut politik görevi yerine getirmek için kararlılıkla ve yalpalamadan mücadele eden KÖZ'ün arkasında duran komünistlerin farkını bu bakımdan da ortaya koyuyor.

11 Eylül 2001

****Bu yazı Ekim 2003 Tarihli Proleter Devrimci KÖZ'ün 12. sayısında yayımlanmıştır.**

11 Eylül 2001 günü sabah saat dokuzda American Airlines şirketinin bir yolcu uçağı 81 yolcusu ve 11 mürettebatı ile birlikte New York'un medarı iftihar Dünya Ticaret Merkezinin ikiz gökdelenlerinden kuzeyde olanına çarptı ve infilak etti. 15 dakika sonra bir United Airlines yolcu uçağı 56 altı yolcusu ve 9 mürettebatı ile güneydeki kuleyi vurdu. Yarım saat sonra American Flight şirketinin bir uçağı 58 yolcusu ve 6 mürettebatı ile ABD savunma bakanlığının ünlü Pentagon binasının çok yakınına çakıldı. Bundan bir saat sonra da bir United Flight uçağı 38 yolcusu ve 7 mürettebatı ile herhangi bir belirgin hedefe yönelmeden düştü veya düşürüldü.

Kısa zaman içinde ABD'deki belli başlı hasas merkezler ve büyük gökdelenler boşaltıldı. Belli başlı kentlerde olağanüstü hal ilan edildi. Hava kuvvetleri ve deniz kuvvetleri harekete geçti. ABD semalarındaki uçak trafiği başka yerlere yönlendirildi ve/veya kısıtlandı. ABD'nin dünyanın dört köşesindeki elçiliklerinde ve askeri üslerinde hemen yüksek düzeyde alarm vaziyetine geçildi. İsrail de benzer tedbirler aldı.

Günün ilerleyen saatlerinde, Bush bir terörist saldırı ile karşı karşıya olduklarını ve ABD'nin saldırganları bulup cezalandıracağını ilan etti. Göz açıp kapayıncaya kadar saldırının sorumlusunun Usame Bin Ladin'in El Kaide örgütü olduğu konuşulmaya başladı. Taliban'ın ruhani lideri Molla Ömer eylemlerle bir ilişkileri olmadığını açıkladı ve Usame Bin Ladin'in de olayla ilgisi olmadığını söyledi. Töhmət altındaki Hamas, İslami Cihad, ve Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi örgütleri de ABD'ye çatmakla birlikte bu eylemlerle ilişkileri olmadığını açıkladılar.

Tarihte görülüş en büyük ve kapsamlı intihar saldırısı idi 11 Eylül 2001'de gerçekleşen. Pek çok yerde insanlar "hepimiz Amerikalıyız" diyerek ve her türlü şiddet eylemini lanetlemek üzere, sokaklara döküldüler.

Hemen ardından "artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" tekerlemesi dünyanın dört bir yanında dillendirilmeye başladı.

Beri yanda ABD sanki tam da bu eylemi bekliyormuş gibi, hazır bir planı yürürlüğe koydu ve Afganistan hareketinden son Irak saldırısına kadar uzanıp devam eden süreç tetiklendi. Bu nedenle ve bu eylemin ABD'nin uluslararası çapta ve kapsamlı bir planı bir çırpıda yürürlüğe koymasına bakan kimileri bu eylemin ABD'nin "devrin devleti" tarafından tertiplenmiş bir komplo ol-

duğuna dair spekülasyonlar yaptılar. Hâlâ da bu konudaki spekülasyonlar sürmekte.

Doğrusu bu tür spekülasyonlarla uğraşmak akla ziyandır; asıl gerçekler haber kaynakları emperyalistlerin kontrolündeki acar gazetecilerin gayretleriyle veya kurnaz bulmaca ve polisiye roman meraklılarının fikir jimnastikleriyle değil, geçen yüzyılın başında Rusya'da olduğu gibi gizli servis belgelerinin proletarya tarafından ele geçirilip ifşa edilmesiyle ortaya çıkacaktır. Yahut ABD'nin emperyalist rakiplerinin istihbarat çalışmalarıyla yahut bir taraftan bir tarafa geçen ajanların sızdırmaları sayesinde kimi belgeler ve bilgiler ortaya dökülebilir. Ama bu durumda da söz konusu olan asıl gerçeklerin ortaya konması değil söz konusu emperyalistlerin işine gelen gerçeklerin ortaya dökülmesinden ibaret olacaktır. Bu nedenle devrimcilerin bu senaryolara ve spekülasyonlara kafa yorma gayreti akıllara ziyandır ve savrulmalara neden olur.

Asıl altı çizilmesi gerekenler şunlardır:

* Birincisi 11 Eylül 2001'de gerçekleşen intihar saldırıları ABD'nin dünya çapında kapsamlı bir saldırı planını hayata geçirmek üzere düğmeye basmasına bahane olmuştur. Bu bakımdan, bu eylemlerin faili kim olursa olsun ABD'nin işine gelen bir süreci tetiklediği kesindir. Bu noktanın altını çizmekle yetinip, işin içinde başka ne tür tertipler olduğuna yahut olmadığına kafa yormak gerekir.

* İkincisi 12 Eylül gününden itibaren yürürlüğe konan uzun vadeli ve kapsamlı bir plan olduğunun altını çizmek bu eylemi kimin nasıl gerçekleştirdiği ile ilgilenmekten daha önemlidir. Zira mademki, bir günde hazırlanıp yürürlüğe konabilecek nitelikte olmayan bir kapsamlı plan vardır, o halde bu plan bir günde hazırlanmış değildir. Tam da bu nedenle, 11 Eylül olsa da olmasa da yürürlüğe konmak üzere hazırlanmış bir planın varlığı bu planın uygulanmasını tetikleyen olaydan daha önemlidir.

* Üçüncüsü ABD'nin 11 Eylül'de tetiklenen ama 11 Eylül olmasaydı da bir biçimde yürürlüğe koyacağı emperyalist saldırı planının anlam ve içeriğinin net bir biçimde bilince çıkarılması gerekir. Bu saldırı planı sonuçları itibarı ile tabii ki dünyanın emekçilerini ve ezilen yığınlarını vuracaktır. Ama bu sonuca bakarak ABD'nin planının asıl amacının emekçilere ve ezilenlere sert bir darbe indirmek olduğunu sanmak yanılığ olur. ABD'nin saldırı planı esas olarak emperyalistler arası paylaşım kavgasının keskinleşmesi çerçevesinde anlaşılmalıdır. Bu planın ana eksenini emek ile sermaye arasındaki güçler dengesini değiştirmek üzerindedir. Dünyayı paylaşmış olan ve kendi aralarında yeniden paylaşma gayretinde olan emperyalistler arasındaki güçler dengesini yeniden kurmak üzerine oturmaktadır. Asıl ve doğrudan hedefi emekçileri vurmaktan ziyade rakiplerini köşeye sıkıştırmaktır.

* Dördüncüsü bu çatışmadan emekçilerin ve ezilenlerin büyük zarar göreceği doğrudur. Daha önceki büyük, küçük paylaşım kavgalarında da öyle olmuştur. Ama sermayenin emeğe zarar vermesi için paylaşım kavgalarını beklemeye hacet

yoktur. Zira sözümona emperyalist refah ve sözümona barış dönemlerinde de sermaye emeğin sömürsü ve emekten yana güçlerin baskı altında tutulması sayesinde ayakta durur. O nedenle emperyalist saldırılara karşı siyaset belirlerken, bu siyasetin temel çelişki üzerine oturtulması, taktik tutumların bu ana stratejiye tabi olarak belirlenmesi önemli ve zaruridir.

11 Eylül'de tetiklenen süreç aynı zamanda dünyaya hükmeden finans kapitalin iç krizinin ve çelişkilerinin keskinleşmesi anlamına gelir. Bu koşullar bu sisteme çatışan taraflardan bağımsız bir müdahale için elverişli koşullar demektir.

* Beşincisi bu nedenle, 11 Eylül'de tetiklenen sürecin emperyalistler arası paylaşım kavgasının keskinleşmesine yol açtığı saptanması, aynı zamanda dünyaya hükmeden finans kapitalin iç krizinin ve çelişkilerinin keskinleşmesi anlamına gelir. Bu koşullar bu sisteme çatışan taraflardan bağımsız bir müdahale için elverişli koşullar demektir. Bu durumda böyle bir müdahale yapma iddiasındaki devrimciler açısından en önemli husus, çatışan taraflardan bağımsız bir duruşu, bağımsız bir plan ve programı ortaya koyma konusundaki titizlik olmalıdır. Kısmi ve gündelik hesaplardan, yahut böyle bir duruşu ortaya koyacak çapta bir siyasi gücün olmayışından hareketle, çatışan emperyalist kamplardan birinin yahut diğerinin yedeğine düşmek böyle bir bağımsız siyasi gücü oluşturma imkânlarını büsbütün kay-

betmek olur. Keza emperyalistler arası paylaşım kavgasının dolaylı ve/veya kısmi sonuçları üzerine kurulu taktik planlar ve yönelişler de dönüp dolaşım aynı kapıya çıkar.

* Altıncısı, 11 Eylül'ü izleyen süreç ve bu süreçte dünyanın değişik kesitlerindeki devrimci veya sosyalist akımların yönelişleri göstermiştir ki, finans kapitalin iç krizinin ve paylaşım kavgasının keskinleştiği koşullarda işçi sınıfının bu zaftan yararlanarak sermayenin egemenliğini alaşağı etmesine önderlik edecek bir siyasal önderlik ya da bu konuma yükselebilecek bir çekirdek dünyanın herhangi bir köşesinde mevcut değildir. Dolayısıyla emperyalistlerin paylaşım kavgasının tozu dumanı arasında komünistlerin ödevi, bu koşullardan böyle bir önderliği yaratacak güçlerin toparlanması ve örgütsel bir irade etrafında birleşmesi için yararlanmaktır.

Bu ödevi yerine getirmek için akıldan çıkarılmaması gerekenlerin başında ise "hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" tekerlemesi ile yeni icatlar peşinde sağa sola savrulmak yerine, daha önce emperyalist paylaşım kavgasının içinden bir proleter devriminin çıkmasına önderlik eden Bolşevikleri rehber edinmenin önemini vurgulamak gelir. "Her şey o zamanki gibi olmalı" deme cesareti göstermeden onları aşmak da mümkün değildir.

KÖZ'ün arkasında duran komünistlerin benimzedikleri ödev budur. "Komünistler Birliği kadar mütevazı Komünist Enternasyonal kadar iddialı" bir dünya partisini yaratmak öncelikli ödevimizdir. Mevcut koşullardan bu ödevi yerine getirmek üzere yararlanmak için gayretleri yoğunlaştırmak da boynumuzun borcudur.

ABD'nin saldırı planı sonuçları itibarı ile tabii ki dünyanın emekçilerini ve ezilen yığınlarını vuracaktır. Bu sonuca bakarak ABD'nin planının asıl amacının emekçilere ve ezilenlere darbe indirmek olduğunu sanmak yanılığ olur. ABD'nin saldırı planı esas olarak emperyalistler arası paylaşım kavgasının keskinleşmesi çerçevesinde anlaşılmalıdır.

11 Eylül'ün yirminci yılında emperyalizmin krizi

Emperyalizm çağının belirleyici ilk unsuru kapitalist üretim ilişkileri içinde şekillenen tekellerin kendi ihtiyaçları ve çıkarları doğrultusunda devletlerin yayılcı politikalarını belirleyebilmesidir. İkincisi ise dünyada paylaşılacak yer kalmamasının sonucu olarak emperyalistlerin yeniden paylaşım ihtiyacı savaşları kaçınılmaz olarak dayatmaktadır. Savaşlar sadece yeni emperyalist dengelerin kurulmasının değil proleter devrimlerin ve onların müttefiki olabilecek ulusal kurtuluş mücadelelerinin de önünü açar. Dünyadaki emperyalist hakimiyete dair meydana gelecek köklü değişimlerin çatışmasız/savaşız gerçekleşmesi mümkün değildir. Ancak savaş koşullarının gerek halkları silahlandırmadan gerekse zaten var olan devrimci dinamikleri kızdırtmadan meydana gelmesi de söz konusu değildir.

11 Eylül'ün ardından başlayan ABD'nin Afganistan işgali yirmi yılın ardından sona erdi. Sovyetler'in Afganistan'dan çekildiğini açıklamasının ardından ABD'nin boşluğu doldurma hevesiyle Afganistan'a girmesiyle başlayan, Irak'ın işgali, Kuzey Afrika, Ukrayna ve Gürcistan'daki renkli devrimler ve bitirilemeyen Suriye savaşı ile devam eden sürecin sonucunda ABD 2021'in Eylül ayında, neredeyse 11 Eylül'ün yirminci yıldönümünde Afganistan'ı terk etti.

ABD'nin Afganistan'dan çıkışı ve emperyalizm hakkında yazarken 11 Eylül'ün yıldönümünü anımsatarak başlamamız ilginç bir tesadüfe dikkat çekmek için değil. Aksine 11 Eylül sonrası başlayan ve Irak savaşı ile devam eden yirmi yıllık süreç sadece emperyalizmin krizini anlamak için değil aynı zamanda diğer akımlarla programatik farklarımızı ortaya koyabilmek adına da sayısız imkân sundu. Dolayısıyla neredeyse 20 yıl önce, daha yeni siyaset sahnesine çıkmışken yazdıklarımızı hatırlatmakta fayda var.

2000'li yıllara gelindiğinde SSCB'nin yıkılmasıyla, ya da yaygın kullanılan başka bir deyişle sosyalizmin çöküşüyle dur diyeni kalmayan emperyalist blogun pervasız saldırılara giriştiğine dair muhtelif analizler yapıldı. Bosna savaşından başlayıp 11 Eylül'ün sonuçlarına dek tüm gelişmeler emperyalizmin dünya halklarına karşı açtığı savaş olarak nitelendirildi. Diğer taraftan Almanya'daki, Cenevre'deki, Fransa'daki küreselleşme karşıtı hareketler dünya halklarının barış hareketi olarak savunulmaktaydı. ABD'nin işgal ettiği Irak'taki veya Afganistan'daki direnişler de mahcup veya açık şekilde irili ufaklı neredeyse tüm sol akımlar tarafından anti-emperyalist mücadele olarak selamlanıyor, destekleniyordu. Keza ABD/İsrail mamulü olan Müslüman Kardeşler örgütünün (İhwan) Filistin şubesi olan Hamas'ın neredeyse tüm sol akımlar tarafından desteklenmesi de bu çerçevede anlaşılmalı.

Dahası 11 Eylül'ün hemen ardından başlayan Afganistan saldırısının ivediliğinden yola çıkarak 11 Eylül'ün aslında Afganistan'a girmek için bahane arayan ABD'nin kendi planı olduğuna, saldırılarına bir bahane yaratmak adına saldırıların düzenlediğine, istihbaratının bunun için görevlendirdiğine dair komplo teorileri de türemiştir.

Biz bu gelişmeler karşısında farklı bir analiz yapmıştık. 2000'ler öncesindeki nispeten barışçıl dönem, doğaları gereği kaçınılmaz olarak paylaşım kavgası yapmak zorunda olan devletlerin Sovyetler karşısında barış içinde yaşamaya çalışmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmış, ancak önce 1970'lerin kriziyle beraber emperyalist rekabet kızışmış, sonrasında da Varşova Paktı'nın dağılması ve SSCB'nin yıkılması ile beraber bu geçici barış gereksinimi de son bulmuştur.

11 Eylül tam olarak bu dengelerin değiştiği döneme işaret ediyordu. SSCB ve Varşova Paktı yıkılmadan önce barış hâlinde yaşayan emperyalist bir blokun tek sözcüsü gibi hareket eden ABD'nin saldırı planlarını aniden devreye sokmasına şaşırarak şöyle dursun, harekete geçmesinin ân meselesi olduğunu henüz 11 Eylül gerçekleşmeden de tahmin etmek gerekirdi. 11 Eylül saldırılarının ardından ABD/CIA parmağı aramak abesle iştiğal olsa da ABD'nin bir uluslararası saldırı hamlesine girişmek için önceden hazırlanmış olduğu ve ilk fırsatta hemen harekete geçebilmesinin ardında böyle bir hazırlık ve planın olduğu da besbelliydi. ABD'nin 11 Eylül sonrasındaki saldırı planını komplo teorilerine kafa yorarak değil emperyalizmin bulunduğu durumu analiz ederek anlamak daha önemliydi. Bu görüşler KÖZ sayfalarında 11 Eylül'ün ardından yer bulmuştu.

İkinci olarak, 11 Eylül saldırısı sonrasında Afganistan ile başlayan Amerikan saldırılarını emperyalizmin güçlendiğinin veya ilerlediğinin değil can çektiğinin kanıtı olarak ifade etmiştik. Gerilemekte ve sıkışmakta olan emperyalist bir gücün saldırmasının doğal olduğunun altını çizmiş, ABD'nin her şeye sahip bir imparatorluk olarak değil kaybetmekte olan, mevzilerini koruma derdine düşmüş bir emperyalist güç olarak Afganistan'a saldırdığını anlatmıştık. O dönem yüceltilen ve destek verilen barış hareketlerini ise 'dünya halkları adına' barışı getirme çabası olarak değil, emperyalistler arasında kızışan rekabetin bir uzantısı olarak anlaşılması gerektiğinin altını çizmiştik. Bu barış çağrılarını ABD zayıflamaktayken güçlenen Almanya ve Fransa emperyalizminin savaşçı Amerika'ya çelme takma planının bir parçası olarak değerlendirmiştik. Teorik olarak barışın güçlü emperyalistlerin bir adımı olacağını, savaşın ise tersinden zayıflamaktan kaynaklı bir panik ve kendini koruma çabasının eseri olduğunu ifade etmiştik.

Öbür taraftan ABD saldırılarının hedefi olan küçük devletlerin anti-emperyalist olmadığını, ABD saldırılarının mağduru olmanın anti emperyalist nitelik kazandırmadığını hem Afganistan'da Taliban için hem de BAAS için özellikle "Irak halkı direniyor" söylemi revaçta iken söyledik.

KÖZ'ÜN FARKLI GÖRÜŞLERİNİN SEBEBİ PROGRAMATİK REFERANSLARIDIR

KÖZ ile diğer akımların siyasi çizgileri arasındaki bu farkların nedeni elbette KÖZ'ün orijinal, kendine münhasır görüşlerinden kaynaklanmaz. Bu farkın temel sebebi Türkiye'de emperyalizm kavramının revizyonizmin etkisi altında anlaşılmasıdır. Türkiye'de emperyalizm kavramından anlaşılacak "emperyalist kapitalizm"dir.

Emperyalizm, sömürgecilik ve dünyanın paylaşılması kavramları kapitalizm öncesinde de var olan kavramlardı. Yayılcı hedefler ile hareket etmiş ve geniş hakimiyet alanlarına ulaşmış imparatorluklar vardı. Ancak önceki dönemlerden farklı olarak emperyalizm çağında kapitalistler kendi çıkarları doğrultusunda devletlerin yayılcı politikalarını belirler.

Bu ifade emperyalist kapitalistler olduğu gibi barışçıl, kötünün iyisi kabul edilebilecek kapitalistler olduğunu gösterir. Yine bu ifadelerden doğan yaygın anlayışa göre kapitalizm serbest rekabetçi döneminden önce barışçıl, ilerici, uygarlaştırıcı iken tekellerin ortaya çıkmasıyla beraber kapitalistler savaşlara ve dolayısıyla emperyalizme ihtiyaç duymuştur. Emperyalizm ise kapitalizme bağlı olarak tanımlanan üretim ilişkilerinin bütünü olarak anlaşılmaya başlanmıştır. Dolayısıyla emperyalizm yahut emperyalistler de tek bir odak haline gelmiştir. Bunun bir sonucu olarak da tüm emperyalistlere karşı 'dünya halkları' diye yeni bir kavram da anti emperyalist kavramının yerine kullanılmaya başlanmıştır.

Türkiye'de solun sıkça başvurduğu bu tezler de orijinal değildir, Kautsky revizyonizminin ürünleridir. Kautsky Birinci Paylaşım Savaşı'nın arifesinde "tüm ülkelerin kapitalistleri birleşin" sloganını tanıttığı bir broşür kaleme almış ve ultra emperyalizm teorisini geliştirmiştir. "Tüm ülkelerin kapitalistleri birleşin" sloganı dünyada emperyalist burjuvazinin yanı sıra emperyalist olmak istemeyen burjuvazinin de var olduğunu anlatır. Emperyalizm ve savaş devletlerin tercihi olarak barışçıl kapitalizm içinden çıkmıştır; savaşçı emperyalizme karşı durmak için tekeller bütünleşecek, bir araya gelecek ve savaşları durduracaktır. Yani ultra emperyalist, başka bir deyişle "emperyalizm ötesi" bir aşamaya geçilecektir. Kautsky ultra emperyalizmin yalnızca kapitalistler için değil aynı zamanda işçi sınıfı için de faydalı olacağını öngörür.

Bu yaklaşımın siyasi stratejiler açısından da vahim sonuçları vardır. Kapitalistlerin bir kısmını emperyalist olarak tanımlamak, emperyalist olmayan "daha barışçıl" veya "daha masum" kabul edilebilecek burjuvaların da olduğu anlayışını beraberinde getirir. Bu da emperyalist olmayan burjuvalarla beraber hareket etmeyi ve ittifak kurmayı da olanaklı hale getirir. Bu anlayışın bir türevi de faşist tekellere karşı faşist olmayan hatta "anti-faşist" payesi verilen burjuva akımlarla ittifak arayışının zeminini döşer. Bu ise düpedüz menşevizm yahut Komünist Manifesto'nun tanımlı burjuva sosyalizmdir.

Barışçıl kapitalizmin içinden çıkan savaşçı emperyalizm tezlerine karşı Lenin Kautsky'nin ultra emperyalizm tezinin doğru olmadığını, kapitalist devletlerin doğası gereği eşitsiz gelişime dayandığını ve rekabet içinde olacağını, bu rekabete dayanan rejimin de iktisadi alanda kriz politik alanda ise savaş dışında bir çözümü olmadığını savundu. Dolayısıyla savaş ve emper-

yalizm arasında kaçınılmaz bir ilişki olduğunun altını çizdi. Emperyalizme bu bakış açısıyla yaklaşmak burjuvaziye umut bağlamak veya burjuvaziyle ortak hareket etmek gibi birtakım hurafelerden de kurtulmaya yol açar.

EMPERYALİZM ÇAĞININ ANLAMI

Emperyalizm kavramının ortaya çıkışı elbette kapitalizm ile beraber olmadı. Diğer taraftan Komünist Manifesto başından beri kapitalizmin yağmaya dayanarak ortaya çıktığını ifade eder. Tekeller ise ilk kez 19.yy'da değil, daha öncesinde de mevcuttu. Bu birbiriyle uyumsuz gibi görünen olgulara bakıldığında karşımıza emperyalizm çağı saptamasını anlamayı zorlaştıran bir tablo çıkar. Bu nedenle emperyalizm çağının ayırt edici özelliklerini açıklamak gerekir.

Emperyalizm çağının belirleyici unsuru kapitalist üretim ilişkileri içinde şekillenen tekellerin kendi ihtiyaçları ve çıkarları doğrultusunda devletlerin yayılcı politikalarını belirleyebilmesidir.

Emperyalizm çağının belirleyici ikinci unsuru ise dünyanın paylaşımının tamamlanması, kapitalistlerin yeni yayılma alanlarının kalmamış olmasıdır. Emperyalizm çağı, kapitalistlerin ihtiyaçları doğrultusunda dünyanın paylaşılması ile başlamış ancak artık sömürgeci aracılığıyla bir bölgeyi imparatorluklara bağlama imkânı kalmamıştır. Dolayısıyla emperyalizm çağında yayılcı ticari ve sömürgeci olmaktan çıkıp doğrudan ilhaklarla, işgallerle ve sermaye ihracı araçları ile devam ettirilmektedir. Bu nesnellik yeniden paylaşım ihtiyacını savaşlarla dayatmaktadır. Siyasetin başka araçlarla sürdürülmesi anlamına gelen bu savaşlar dünyanın belli başlı emperyalist devletler arasında yeniden paylaşımı için mücadele anlamına gelir. Aynı zamanda da emperyalizm olgusunun ekonomist bir bakış açısıyla değil siyasal bir olgu olarak kavranışını anlatır.

Bu bizi emperyalizm çağının başka bir ayırt edici özelliğine götürür.

Savaşlar sadece yeni emperyalist dengelerin kurulmasının değil proleter devrimlerin ve onların müttefiki olabilecek ulusal kurtuluş mücadelelerinin de önünü açar. Dünyadaki emperyalist hakimiyete dair meydana gelecek köklü değişimlerin çatışmasız/savaşız gerçekleşmesi mümkün değildir. Ancak savaş koşullarının gerek halkları silahlandırmadan gerekse zaten var olan devrimci dinamikleri kızdırtmadan meydana gelmesi de söz konusu değildir. Hatta dün-

Vietnam savaşı ve daha sonrasında Irak savaşı sırasında başta ABD olmak üzere pek çok diğer ülkede düzenlenen bir dizi protesto anti-emperyalizmin ABD karşıtlığı ve barışseverlik ile eşanlı değerlendirilmesinin örnekleridir.

yadaki siyasi gelişmeleri değerlendirdiğimizde daha önceki paylaşım savaşlarıyla kıyaslandığında şu ân yaşanacak bir paylaşım savaşının devrimci dinamikleri daha çok tetikleyeceğini de tahmin etmek zor değildir.

ABD'İN KAYBETMESİNİN TEK YOLU SAVAŞTAN GEÇER

Emperyalizmin doğası gereği tek bir emperyalistin varlığı ve daimi hakimiyeti mümkün değilse, dünyanın yeniden paylaşılması kendini dayatırsa, dünya üzerinde yaşanan siyasi gelişmeler de ancak emperyalistlerin birbirleriyle olan ilişkileri göz önünde bulundurulduğunda doğru şekilde anlaşılabilir. Nasıl geçmişte "ABD gemi azağı aldı" diyenlerden farklı olarak "zayıf ABD'ye karşı diğer emperyalistler rekabeti kızıştırdı" dediysek, bugün Afganistan'daki gelişmelerin temel aktörü olarak Afgan mücahitleri değil Çin'deki finans kapitalin olduğunu söylemek gerekir. Bugün belli başlı güçler arasındaki paylaşım kavgasında birinci lige katılmaya kalışan bir Çin olgusu vardır. Afganistan'daki girişimleriyle Çin bu alanda yeni adımlar atmaya başlamıştır.

Ancak bugün 2001'deki Irak savaşı ve ardından ortaya çıkan dönemden farklı olarak zayıflamakta olan ABD saptamasının herkes tarafından yapıldığını, bu saptamanın da "yükselen güç Çin" analizleriyle desteklendiğini görüyoruz. Hatta "Çin Emperyalizmi" artık daha fazla duymaya başladığımız bir kavram haline geldi. Zayıflayan ABD'nin darbe üzerine darbe aldığını, ABD'nin tahtını Çin'e kaptırdığını savunanlar da mevcut.

Özellikle Libya hareketinin ardından Türkiye'nin yurtdışı yatırımlarının dökümünü çıkararak "Türkiye emperyalistleşiyor" saptamaları da duyulmaya başlandı. Bu saptamaların kökeninde emperyalizm kavramının tamamıyla iktisadi kriterler ile açıklanma çabasını görebiliriz. Tekelleşme oranına, toprağın özel mülkiyet oranına, yurtdışında yapılan yatırımlara, devlet işbirliklerine bakarak emperyalizm 'oranı' belirlenmeye çalışılır. Aslında bu yaklaşım burjuva iktidarını kapitalizmin iktisadi gelişmişlik oranı üzerinden değerlendirmeye çalışan yaklaşım ile aynı yerden gelir.

Saptamalarına daha fazla detay katmak isteyenler ise paylaşım kavgasının biçiminin değiştiğine dair tezler ürettiler. Paylaşım kavgasında "ekonomik savaşların" gerçek savaşların yerini aldığına, ekonomik gücün emperyalist paylaşımında temel belirleyici hâle geldiğine dair tezler ürettiler. Dolayısıyla bunlara göre emperyalist kavgaların ve yeniden paylaşımın artık daha barışçıl yöntemlerle yapılmasının da önü açılmış oldu.

Özellikle Güney Amerika'daki eski İspanyol sömürgelerinin bağımsızlığa kavuşmasının ardından ABD'nin boşluğu doldurmuş olması savaşsız biçimde hakimiyet artırmaya örnek olarak gösterilirdi. Güney Amerika'da bağımsızlık hareketlerinin hemen hemen hepsi içinde Amerikan ajanlarının da olduğu gerçeği bir kenara bırakılsa dahi barışçı yollarla hakimiyetini artıran emperyalist Amerika tezi ancak Amerika'nın bu alanda geri düşen Fransa'nın yerini alarak Vietnam'a saldırısına dek inandırıcılığını koruyabil-

di. Ancak günümüzde de belli ki bu yaklaşımı savunanlar mevcut.

Salt iktisadi güç ile emperyalistleşen ve paylaşım kavgasında taraf olan bir Çin tanımı yapmak emperyalizme dair yanlış bir kavrayışın sonucudur. İktisadi gücün bir süre sonra siyasi sahnede silahlı emperyalist güç olarak kendini var edebileceğine, zaman içerisinde ekonomik gücün siyasi bir güce dönüşebileceğine dair inancı gösterir.

Oysa iktisadi güç hiçbir zaman otomatik olarak emperyalist bir güce dönüşmez. Güçlü ekonomisi olan devletler arasındaki ekonomik rekabetler de emperyalist bir paylaşım kavgasını ikame edemez. Örneğin bugün ekonomik gücü ve yatırımlarına rağmen İsviçre emperyalizmi veya Hollanda emperyalizminden bu devletler başka devletlerin hakimiyet alanlarına gidip bir hakimiyet oluşturmaya çalışmadıkları takdirde bahsedilemez. Aynı Çin için de geçerlidir. ABD'nin zayıfladığı ve onun boş bıraktığı Afganistan'da Çin'in birtakım siyasi hedefler doğrultusunda adımlar attığı da doğrudur. Bu adımları emperyalist adımlar olarak da görmek mümkündür. Çin'de finans kapitalin hakimiyetini elinde barındırmakla beraber siyasi hedeflerini henüz ortaya çıkarmaya başlamıştır. Daha önce Afrika ve başka yerlere ticaret yoluyla girmiş olsa da Afganistan ile ilk defa başka hakimiyet alanlarına müdahale eden bir siyasi bir güç olarak peyda olma noktasındadır. Kısacası emperyalist bir odak olarak ortaya çıkacağına sinyallerini veren Çin henüz bunun gereklerini tam olarak yerine getirmemiştir. Bunun için dünya pazarının belli başlı güçler arasında yeniden paylaşılması için büyük bir paylaşım kavgasına girmesi gerekir.

Diğer taraftan ABD zayıflıyor saptamalarının tüm doğruluğuna rağmen ABD'nin dünya hakimiyetini kaybettiğini, yerini Çin'e kaptırdığını söylemek mümkün değildir. ABD'nin borç batağında ve ekonomik krizde olması, Çin'in Amerikan hisse senetlerinin çoğuna sahip olması, Çin'in ekonomik gücünün ABD'ye oranla çok daha yüksek olması gibi olgular üzerinden Çin'in yeni bir hakimiyet yarattığı söylenemez. Elbette dünya hakimiyetinin iktisadi bir temeli vardır ancak ABD 1870'li yıllardan dünyanın yükselen iktisadi gücü olmasına rağmen İngiliz emperyalizminin yerine geçmesi daha sonra, iki paylaşım savaşı sonucunda mümkün olmuştur. Çin'in de bir emperyalist odak olarak ABD'nin karşısında yer alması öncelikle askeri alanda bir atılım yapması veya kendine bu konuda destek olacak müttefikler bulması aracılığıyla mümkündür. Dahası ABD emperyalizminin yenilgisi ve Çin'in hakimiyeti ancak Çin'in kendini emperyalist odak olarak konumlandıracağı yeniden paylaşım savaşından galip devletler arasında çıkmasıyla mümkün olacaktır. Emperyalizmin şu ân içinde olduğu krizin çözümü de, ABD'nin yenilgisi de ancak bu savaş yoluyla mümkün olacaktır.

EMPERYALİZM ÇAĞI ULUSAL KURTULUŞLAR ÇAĞI DA OLACAKTIR

Emperyalizm çağının içinden geçtiğimiz döneminin ayırt edici özelliklerinden biri ise savaşa mecbur kalan emperyalistlerin devrimci durumu körüklenme korkusu ve endişesi nedeniyle savaş-

ABD emperyalizmi hakkında en sık tekrarlanan hurafelerden biri de ABD'nin gittikçe güçlendiği, 20. yüzyılın sonlarına doğru dünyada kimsenin aşık atamayacağı bir süper güç haline geldiğidir.

lara cesaret edememeleridir.

Bugünkü yeniden paylaşım ihtiyacı arttıkça ve rekabet derinleştikçe, ne zaman ve nasıl gerçekleşeceğini bilmesek de, bir savaşın gerçekleşeceğini kesinleşmektedir. Savaş olasılığının artması ve savaşın somut bir ihtimal olarak gündeme gelmeye başlaması ise proleter devrimci olasılıkları da beraberinde getirir.

Savaşlar bir taraftan var olan devrimci nesnel dinamikleri daha da fazla tetiklerken, diğer taraftan halkın silahlandırılması gereksinimini de beraberinde getirirler. Emperyalizm Birinci Paylaşım Savaşı'ndan beri salt düzenli orduların ve donanmalarını kullanarak hâkimiyetini korumaya çalışmaz. Emperyalistler her zaman işgal ettikleri bölgelerdeki halkı kendi çıkarları için hareket ettirmek ve kendi müttefikleri olarak savaştırmak gereksinimi taşır. Bu yüzden de upki savaşlarda proleterleri orduya katıp silahlandırdıkları gibi sömürgelerdeki halkı silahlandırmak zorunda kalmışlardır. Dünyanın paylaşımının tamamlandığı ve yeniden paylaşımın zaruri olduğu günümüzde ise ilhaklar ve sermaye ihracı her zamankinden fazla kullanılabilir hâle gelmiş, bunun sonucunda da halkları silahlandırma ihtiyacı artmıştır.

Emperyalist çıkarların korunması dünyanın dört bir yanında kol gezen devrimci durumu daha da derinleştirmeden ve bu nesnel gerçeklikte çıkış yolu arayanlara silah vermeden mümkün değildir. Başka bir deyişle emperyalistlerin mecbur olduğu savaş paradoksal şekilde proleter devriminin nesnel koşullarını da ulusal kurtuluş mücadelelerinin proleter devrimci çözümlerinin de önünü açmaktadır. Emperyalizm çağının aynı zamanda ulusal kurtuluş mücadeleleri ve proleter devrimler çağı olması da buradan ileri gelmektedir. Emperyalizmin yeniden paylaşım kavgası anti emperyalist mücadeleyi de beslemektedir. Emperyalizmin içinde olduğu güncel kriz bu nedenledir.

Emperyalizm ile savaş arasındaki ilişki bu yapıllıkta ortaya konulduğunda anti emperyalizm de bir devrim sorunu olarak ortaya çıkar. Nasıl ki bir emperyalistin üstünlüğünü kurması için bir savaş gerekiyorsa emperyalist bir baskının kırılması için de sınıf savaşının yükseltilmesi icap eder. Bu yüzden devrimci olmayan hiç kimse, emperyalist politikardan veya saldırganlıktan ne denli mağdur olurlarsa olsunlar, emperyalizme karşı ne şekilde bir direniş gösterirlerse gösterinsinler anti emperyalist değildir. Komünistler açısından bu kesimlere örtülü veya açık destek vermek de söz konusu olamaz.

EMPERYALİZME KARŞI BARIŞ ÇİĞİRTKANLIĞI YAPMAK KAUTSKYCI SAPMANIN SONUCUDUR

Emperyalizmle savaş arasındaki ilişki de emperyalist savaş karşı sınıf savaşının yükseltilmesi tezleri de Komünist Enternasyonal'de ifade edilmiştir. Emperyalist savaş haydutları arası savaş olarak tarif edilmiş, bu savaştan iç savaş imkânlarını büyütme için istifade edilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu anlamda emperyalizme dair saptamalarımız orijinal ya da incelikli düşünülmüş saptamalardan ziyade Komünist Enternasyonal'in Birinci paylaşım savaşı için yaptığı

saptamalar ve aldığı kararların günümüzdeki yeniden paylaşım savaşına gebe nesnel durum için tekrar edilmesidir.

Peki ne oldu da bu saptamaların aksi yaygınlık kazandı, saptamalar bugün tekrar hatırlatılmaya muhtaç hâle geldi? Sovyetler Birliği özgür sovyet cumhuriyetlerinin birliği olarak kurulduğunda herhangi bir emperyalist paylaşım kavgasında veya emperyalist kampta yer almama konusunda tutumunu belirlemiştir. Ancak kendini İkinci Paylaşım Savaşı öncesinde iyice belli eden Kautskyci sapma, savaşı SSCB ile kapitalist devletler arasındaki bir savaş olarak gördü, emperyalistlerin SSCB karşısında birleştiği savını ileri sürdü. İkinci paylaşım savaşı ile beraber Sovyetler Birliği'ni emperyalistlere karşı savunmak gerektiği düşüncesi böylece yerleşmiş oldu Barış çığırkanlığı, doğası gereği savaşı dayatan devrim mücadelesini ikame eden geçer akçe hâline geldi. Bu çarpık görüşler elbette Komünist Enternasyonal'in aldığı kararlarla ve yaptığı açıklamalarla ilişkilidir. Birinci Paylaşım Savaşı'nın ardından yapılan değerlendirmelerin aksine İkinci Paylaşım Savaşı çıktığında Komünist Enternasyonal savaşı iç savaşa çevirme tezlerini tamamen terk edip "dünya barışını" savunan bir hatta çekilmiştir.

Komünist olmak da SSCB'nin bekasını, hatta o zaman kullanılan başka bir çarpık ifadeyle "sosyalist anavatan"ı savunmak adına barış çağrısı yapmaya indirgenmiş, Avrupa'daki tüm komünist partiler bu çizgiyi takip etmiştir. Dünyadaki muhtelif akımların hâlâ yaygın olarak savunduğu sosyalist barışseverliğin kökenlerini burada aramak gerekir.

EMPERYALİZM ÇAĞI SÜRERKEN EMPERYALİZM ÇAĞINA AİT REFERANSLAR GÜNCELDIR.

Birinci paylaşımın arifesinde Kautsky'nin kafa karıştırıcı müdahalelerine rağmen Bolşevikler savaşsız bir paylaşım olmayacağına da, paylaşım savaşlarının sınıf savaşlarına kapı açacağına da altını çizmiştir. Birinci Paylaşım Savaşı öncesinde komünistlerin mücadelesinden çıkarılacak dersler ve onların belge ve kararlarını referans almak, siyasi faaliyetimizde bu dayanakları kullanmak gerekir. Bugün hâlen hâkim görüşleri tanımlayan Kautsky revizyonizmi ile bu belge ve dayanakları kullanarak hesaplamak gerekir.

Elbette doğru referanslarla doğru saptamaları yapmak da yeterli değildir. Asıl ihtiyaç, upki Birinci Paylaşım Savaşı'nın arifesinde olduğu gibi komünist enternasyonalini inşa edebilmektir. Dünyada nesnel koşulların emperyalist bir paylaşım savaşını gittikçe dayattığı, proleter devrimi ve ulusal kurtuluş mücadelelerine gebe bir döneme girildiği çağda dünyadaki tüm devrimciler yol gösterecek dünya partisi bugün temel eksikliklerdir.

Bugün proletaryanın ve ezilen ulusların kurtuluş mücadelesinin yanında durma iddiasında olanların asıl görevi de çatışmayı önleyebileceği yanlışlığı yaratarak barış kampanyalarının ardına sığınmak değil, Komünist Enternasyonal'in emperyalizm ve savaşa karşı tezlerine sahip çıkarak yeni bir komünist enternasyonalini yaratma yolunda sorumluluk almaktır.

Çin ekonomik hamleleri ve anlaşmaları ile son yıllarda dünya ekonomisinde hatırı sayılır bir pay sahibi oldu. Özellikle modern İpek Yolu diye de tarif edilen Belt and Road Initiative (Kuşak ve Yol Projesi) ile Asya, Avrupa ve Kuzey Afrika'da pek çok devleti kapsayan yatırımlara ve altyapı projelerine başlaması Çin Emperyalizminin bir kanıtı olarak kabul edilmiştir.

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

Köz'ün Sözü ABD'yi Türkiye'de başarısız kılan koşullar Komünistlerin birliği çağrısını güncel kılıyor

Sol akımların 12 Eylül'e ve ABD'nin Türkiye ile olan ilişkisine dair hakim ezberlerinin aksine ne 12 Eylül tamamen ABD eliyle gerçekleştirilmiş ne de ABD emperyalizmi Türkiye'yi arka bahçesi olarak kullanabilmiştir. 12 Eylül'ün karşı devrimci şiddetinin, tasfiyecilerin iddialarının aksine, tasfiyeciliği derinleştirmedikçe, tasfiyeci projelerin daha erken yürürlüğe konmasını engellediğini söylemek gerekir. ABD 12 Eylül ve sonrasında devrimci dinamikleri ortadan kaldırmak şöyle dursun Türkiye'yi tümüyle bir devrimci durumun içine itti. Bu bakımdan ABD'nin Türkiye'deki 12 Eylül başarısızlığının nedenleri aynı zamanda "Bütün ülkelerin komünistleri birleşin" çağrısıyla dünya çapında bir komünist parti kurma girişiminin dünyanın bir başka yerinde değil de Türkiye'de çıkmasının nedenleridir.

Amerikan işgal kuvvetlerinin Afganistan'dan çekilmesinin ardından ABD'nin Ortadoğu'daki son yirmi yıldaki tüm girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlandığını görmek zor değil. Ancak ABD'nin Ortadoğu'daki hüsrannın Türkiye'yi de kapsadığını görebilmek, ABD'nin başarısızlığın niteliğini ve sebeplerini kavrayabilmek için öncelikle solu esir almış ezberci ve Kautskyci analizleri terk etmek, döneme dair olguları marksist, yani emperyalistler arasındaki paylaşım savaşını ve sınıf mücadelesini temel alan, bir gözle incelemek gerekir.

Solda 12 Eylül'e ve ABD'nin Türkiye ile olan ilişkisine dair hakim ezberi şu şekilde özetlemek mümkün: "Emperyalizm, Amerikan emperyalizmine eşittir. Türk devleti de tümüyle Amerikan emperyalizminin güdümündedir. 27 Mayıs sonrasında Türkiye'nin sanayileşmesi hızlı bir sendikalaşmayı ve beraberinde sınıf mücadelesinin keskinleşmesini getirmiştir. Nitekim sınıf mücadelesi de zaten esas olarak sendikaların mücadelesidir. Amerikan yönetimi, işçi hareketinin yükselişinin önüne geçmek için, kendisine göbekten bağlı Türk Ordusu'na verdiği talimatlarla 12 Eylül askeri darbesini gerçekleştirdi. Ordunun yönetime el koyması, Amerika tarafından "bizim çocuklar bu işi yaptı" saptamasıyla selamlandı, iktidarı devralan askerler toplumsal muhalefetin üzerinden silindir gibi geçerek Türkiye'yi sermaye açısından dikensiz bir gül bahçesine çevirdi. Özelleştirme, sendikasılaştırma, sosyal devletin tasfiyesi olarak tanımlanan neo-liberalizm de 12 Eylül'ün toplumsal muhalefeti ezmesi sayesinde hayat buldu."

TÜRKİYE HİÇBİR ZAMAN ABD EMPERYALİZMİNİN ARKA BAHÇESİ OLMADI

Bu analiz markizizmle bağdaşır bir yanının bulunmadığını görmek için emperyalizmin ABD emperyalizminden ibaret olmadığını ve dünyanın emperyalistler arasındaki yeniden paylaşım mücadelesinin devam ettiğini hatırlamak yeterlidir. Dahası Türkiye'deki nüfus alanı en geniş olan emperyalist devlet ABD'dir. ABD'nin Ortadoğu'daki varlığı hep iğreti oldu zira hem

ABD "geç gelen" bir emperyalistti, yani Latin Amerika'nın dışındaki bölgelere geç açılmıştı, hem de Ortadoğu İngiliz, Fransız ve Alman emperyalizmleri açısından yaşamsal önem taşıyordu. Nihayetinde, Türkiye Cumhuriyeti ve kurumları Osmanlı'dan beri Türk devletinin şekillenmesinde etkin rolü olan Fransız emperyalizminin etkisinde kalmıştı. Doğrudan yabancı sermaye yatırımları bakımından da daima (en başta Hollanda olmak üzere) Avrupalılar ağır basmıştır ve hâlâ öyledir.

Hepsinden önemlisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları doğrudan Fransız emperyalizminin müdahaleleriyle şekillenen Lozan anlaşmasıyla belirlenmişti. Bugüne dek Lozan'ı onaylamamış ABD'nin bu anlaşmaya yaklaşımı çok daha esnek ve pragmatikti. Bu bakımdan İngiltere'nin gerileyişi, Almanya'nın ikinci paylaşım savaşı sonrasında ağır bir yenilgiye uğraması, bu devletlerin Türkiye üzerindeki etkisini sınırlasa da ABD emperyalizmi Türkiye üzerinde 12 Eylül yaklaşırken dahi Fransız emperyalizmine ve başka Avrupalı büyük güçlere kıyasla daha etkisizdi.

Türk Ordusu'nun subaylarının İkinci Dünya Savaşı sonrasında NATO tarafından eğitilmesi bu durumu değiştirmedikçe, zira çerçevesi ABD tarafından çizilmiş olsa da NATO sadece ABD demek değildi ve SSCB ile Varşova Paketi ülkelerine karşı belli başlı batılı güçlerin ittifakını ifade ediyordu. 27 Mayıs 1960 darbesinin ardından ordu Mısır, Libya, Irak örneklerinde olduğu gibi Sovyetler'e yakın, bağlantısız bir harekete göz kırpan bir çizgiye kaymadı hatta emperyalistler orduyu sermaye düzenine daha sağlam kazıklarla bağlamak adına onu OYAK vesilesiyle doğrudan kapitalist bir işletmeye dönmesinin önünü açtı. Ama Silahlı Kuvvetler'in sıkı bir ilişkisi sokulduğu sermaye Amerikan çok uluslu tekelileri değil, Fransız devlete bağlı Renault idi.

Örneğin Şili'nin aksine Türkiye Amerika'nın "arka bahçesinde" değil emperyalistler arasındaki paylaşım kavgasının odak noktasında bulunuyor. Sanılanın aksine ABD, talimat vermek şöyle dursun, hiçbir zaman Türk Ordusu üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadı. Bu bakımdan 12 Eylül'ü ABD'nin emriyle ABD'nin istediği gibi gerçekleştirmiş bir darbe olarak gör-

mek yanlıcı olur. 12 Eylül'ün NATO tarafından desteklenen, bir anlamda hazırlanıp planlanan bir darbe olduğuna şüphe yoktur. Ancak Türkiye'nin özgünlüğü bu darbenin yürütücüsü olan Türk Ordusu'nun esas olarak NATO'nun askeri kanadında yer almayan Fransa'nın etkisi altında olmasıydı. Tam da bu nedenle 12 Eylül öncesinde olduğu gibi sonrasında da ABD'nin Türk Ordusu ile olan ilişkisi hep sürtüşmeliydi. 1991'de Birinci Irak Savaşı sırasında generallerin "bir kopup üç almayı" savunan Cumhurbaşkanı Özal'ın karşısında yer alması, Necip Toruntay'ın Genelkurmay başkanlığından istifa etmesi, 2003'te tezkerenin reddedilmesi asıl olarak bu sürtüşmeli durumun örnekleri olarak görülmelidir.

ABD, 12 Eylül darbesi vesilesiyle açılan kapılardan ordu içine sızarak bu kurum içindeki nüfuzunu arttırmaya çalıştı. Bu amaca ulaşmak için sadece kendi uzantısı sermaye grupları ve onun basın organlarından değil aynı zamanda "Erzurumlu vaiz" diye anılan bir ABD enstrümanı olan Gül'en'in "cemaatinin" "hizmetlerinden" de faydalandı. 28 Şubat'tan Ergenekon davalarına uzanan dönemde ABD'nin girişimleri ordunun daha da parçalanmasına, silahlı kuvvetler içindeki farklı kesimler arasındaki rekabetin artmasına yol açtı. Ordunun bu parçalanmışlığı 15 Temmuz'da ayyuka çıktı.

15 Temmuz'un ardından hükümet rövanşist ve cuntacı eğilimleri körüklemek pahasına ordu içinde kapsamlı bir tasfiye hareketine soyununca, ABD ve Türk ordusu arasındaki ortaklık bir darbe daha aldı. Suriye'nin işgali, YPG ve S-400 füzeleri, Halkbank davası vb. nedenlerle ABD ve Erdoğan arasındaki gerilim arttıkça hükümet bir bütün olarak Türk devletinin, özel olarak da silahlı kuvvetlerin ABD ile olan bağlarını gevşetip, zayıflatmaya devam etti. Böylelikle 12 Eylül ve sonrasında zaten Amerikancı olduğu söylenen ordunun iyiden iyiye emir erine dönmesi şöyle dursun; darbe, onu yapanların murad ettiği tam aksii istikamette sonuçlara yol açarak ABD'nin Türk Ordusu üzerindeki etkinliğini azalttı.

SENDİKALARI ZAYIFLATMAK İÇİN DARBE YAPILMAZ

12 Eylül'ün Türkiye'ye "Şili modelini", neoliberalizmi getirmek adına sendikal hareketin nüfuzunu kırmak için yapıldığı da bir safasından ibarettir. Burjuvazinin sendikal mücadelenin önünü kesmek yahut işçi ücretlerini düşürmek için askeri darbeye ihtiyaç duyduğunu savunanlar genellikle bu mücadelelerin kendiliğinden

Kabustan da beter...
23 Mart 1990 Cizre... Cumhuriyet tarihinde ilk kez, bir ilçemizdeki binlerce yurttaşımızdan "Böbücü" sloganları duyduk. Kaygılarla kıvrılarak, Cizre'de yürüyüşümüzü hissettik. Çok acı da olsa, gerçekleri görmeyi zamanı çoktan geldi...

Yeni Şafak

AYDINLIK TÜRKİYE'NİN HABERCİSİ 3 MART 2003 PAZARTESİ 300.000 TL

**tezkere, vekilii
şair yaptı**

Meclis'teki tezkere oturumu sırasında AK Parti Adıyaman milletvekili Mahmut Çökür kurur vevvete'ye gittiği dile getiren mizahçı yazdı. Çökür'ün girisinde "tezkereyi almak de zor olacak da ne" diyeceği çıktı.

Demokrasi kazandı

TBMM'nin, tezkere oylamasında verdiği 'red' kararı AK Parti'nin ve Türkiye'nin 'demokrasi notu'nu yükseltti

Piyasayla oynayan yanacak

Hükümet tezkeresinin Meclis'te kabul edilmesi üzerine spekülasyonlar para ve sermaye piyasalarını etkilemeye çalışacakları belirlenmiş, gerekli tedbirlerin alındığı açıkladılar. AK Parti lideri Erdoğan da dışarı bakan toplantısında spekülasyonları oyandı.

Devlet eski Bakanı Masum Türker'in "Devlete ve piyasaya oyununu sonu hapis de olsa ilan edeceğim" açıklamasına dikten çıkan ve...

'Saddam kararı istismar etmesin'

BASBAKAN Abdullah Gül, Irak lideri Saddam Hüseyin'e, "TBMM'nin kararını istismar etme, BM kararlarını uygula" mesajı gönderdi. Türkiye'nin bölgenin tek demokratik ülkesi olduğuna işaret eden Gül, demokratik karar mekanizmalarının ve demokrasinin bir sürecin işlevini ifade etti.

TBMM'nin kararını herkesin saygı göstermesi gerektiğini kaydeden Gül, şöyle devam etti: "Türk-Amerikan ilişkileri, stratejik ilişkilerdir. Buna sadece bir tezkereye bağlanacak gerekçe" şeklinde konuştu. • HABERİ 12 SAYFADA

BASBAKAN ABDULLAH GÜL KATAR'A GİDİYOR...

